BORTOM CHAT-GPT (DEL 2)

ETT NYHETSBREV FRÅN FUTUREWISE

— AUGUSTI 2023 —

FUTUREWISE

Varför inte använda ChatGPT som app?

CHAT-GPT FÖRVÅNAR

I förra nyhetsbrevet började vi diskutera en framtid bortom ChatGPT. Det finns förstås många nyanser på detta tema och i detta nyhetsbrev tar vi resonemanget vidare. Vi vidgar också resonemanget till andra lösningar än just ChatGPT. Även om det är ChatGPT som just nu genererar mest medieintresse tillkommer andra lösningar. Det viktiga är inte det exakta namnet på dagens teknik, utan att få en bild av vart det kan ta vägen i framtiden. I sökmotorernas barndom var exempelvis AltaVista den största plattformen, men det namnet är sedan länge begravt i historieböckerna. Jag säger inte att ChatGPT kommer att gå samma öde till mötes, men det är ändå viktigt att inte hänga upp diskussionen endast på detta varumärke.

Genomslaget för ChatGPT kan på sätt och vis tyckas förvånande. Tidigare har vi brytt oss rätt lite om smarta datorer och vad de producerar. Om en dator jämför sekvenser av DNA eller simulerar trafikmönster har vi tänkt att det är väl något som en dator får hålla på med, det är inget för en människa. Men genom introduktionen av ChatGPT har vi fått en närkontakt med AI. Genom det enkla gränssnittet har vi kunnat ställa frågor om det som intresserar oss. Vi har kunnat be den att skapa saker inom vår fantasis sfär. I många fall rätt triviala frågor, men det tilltalar oss att med ord kunna skriva och få svar. Författa ett e-mail, skriva en berättelse, summera en text eller skapa en bild med ett visst motiv. Vi har kanske inte förmågan att alla gånger skapa detta själva, men vi har förmågan att ställa frågorna. En AI gör saker vi själva kan göra, fast många gånger betydligt bättre.

Flera konkurrenter börjar dyka upp på olika håll. Hur länge kommer ChatGPT att finnas på tronen?

KONKURRENTER TILL CHAT-GPT

Google har nyligen annonserat att de kommer att släppa en ny AI-modell kallad Gemini, som de hävdar kommer vara mer kraftfull än ChatGPT. Träningen av modellen avslutades i december 2022 och den förväntas lanseras under december 2023. Enligt förhandsspekulationerna kommer den inte endast att kunna ge textbaserade svar, utan även skapa bilder och ljud. Även om den kommer att vara en allmän AI-intelligens liknande ChatGPT tycks intentionen vara att kombinera denna funktionalitet med specialiserade system, exempelvis för matematik eller programmering.

Som ett nästa steg kan man tänka sig olika moduler med expertsystem inom allt från kontorsplanering till klimatanalys. Den generella intelligensen kan vid behov anropa dessa specialkomponenter, så en slutanvändare kommer endast uppleva ett enda gränssnitt. Svaren kommer förstås att levereras på begripligt språk eller i form av bilder, eller varför inte 3D-modeller eller videor.

Startup-bolaget Anthropic utvecklar Claude-Next som de menar ska vara tio gånger kraftfullare än ChatGPT. Kostnaden blir förstås därefter och det kommande 18 månaderna kräver över 10 miljarder kronor i investering. Men det långsiktiga målet är att ta in fem gånger så mycket pengar från investerare. Deras nuvarande lösning finns tillgänglig som öppen betaversion, dock endast i Storbritannien och USA.

Förutom kommersiella bolag kan vi lägga open source-lösningar, det vill säga öppet tillgängliga lösningar för AI-modeller. Kanske kommer dessa mjukvaror att närma sig IT-jättarnas över tid, och om de kan köras på enklare hårdvara kommer inte den oligopolsituation som många befarar att inträffa.

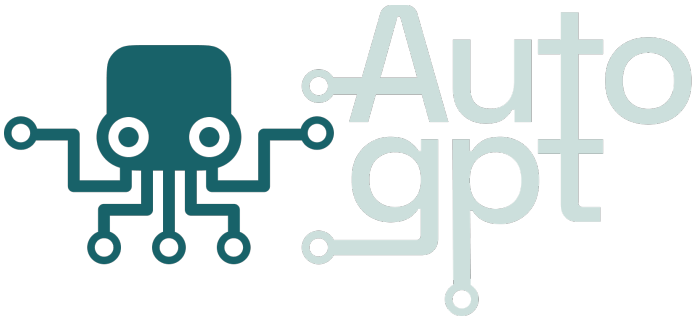

Vem vill inte ha en personlig butler som kan lösa allehanda uppgifter man själv inte kan eller hinner? AutoGPT, åtminstone i en kommande version, kan vara lösningen till detta.

AUTO-GPT SOM BUTLER

Vad man kan tycka är en brist med ChatGPT är att den endast är en chattbot som svarar på frågor, en i taget. När man har fått svar på en fråga, krävs manuell inmatning av nästa. Men tänk dig istället ett system som utan mänsklig inblandning själv kan lösa ett större problem. Där varje nytt delsvar inte vidarebefordras till en människa, utan istället hanteras internt av systemet för att förstå vilka nya frågor och svar som krävs. Denna tanke gav upphov till *AutoGPT* som lanserades under våren 2023. Vad AutoGPT erbjuder är alltså en teknik som skapar sina egna frågor (promptar) och matar dem tillbaka för att sedan besvara dem. På så sätt skapas en ”loop” med frågor och svar som kan lösa en komplexare uppgift steg för steg. En större uppgift bryts således upp i ett antal mindre deluppgifter, vilka alla hanteras av AutoGPT. En fördel är att AutoGPT också, till skillnad från ChatGPT, kan söka på webben efter information.

Även om tanken är smart, visar det sig i praktiken att systemet inte är perfekt. Ibland glömmer det bort huvuduppgiften och förlorar sig i ett sidospår, ibland tar den fram en relevant dellösning för att sedan inte använda den. Men oavsett dessa tillkortakommanden är tanken rätt fascinerande. Den liknar den gamla föreställningen att vi kommer att ha ”smarta agenter” som hjälper oss människor med allehanda komplexa uppgifter i arbetsliv och privatliv. AutoGPT blir en form av projektledare, eller snarare en personlig butler. Även om denna första version lämnar en del övrigt att önska, kan framtida lösningar utifrån samma principer innebära nästa steg i evolutionen av AI. En sådan framtid lovar mer kreativa och sofistikerade lösningar än de textbaserade svar vi hittills sett. Och potentiellt även större risker om vi överger kontrollen till en kraftfullare AI. Fast när AutoGPT gavs uppgiften att förstöra mänskligheten lyckades den tack och lov mindre bra…

VATTENMÄRKNING AV AI-GENERERAT INNEHÅLL

Fejk eller äkta? Behöver vi vattenmärkning av bilder för att inte bedras, eller räcker det med sunt förnuft?

Ett problem med dagens system är att de inte är helt tillförlitliga. De plockar och syr ihop information från olika källor vilket allt som oftast resulterar i fiktiva fakta. Ja, man kan nästan säga att ChatGPT hallucinerar ibland. Förutom det uppenbara problemet att felaktig information presenteras finns ett mer övergripande problem. En potentiell risk är en framtida systemkollaps där nästa generation chattbotar delvis kommer att tränas på felaktig – tidigare hallucinerad – information. För varje ny generation blir svaren mer skeva och förvillande. Det blir en ond cirkel där systemet till slut bryter samman. För att möta utvecklingen bedriver bland annat Google och Microsoft forskning för att skapa ”vattenmärken” som visar att information – eller bilder, videor och ljud – är skapade av AI. Vattenmärkena skulle vara krypterade och omöjliga att se. På så vis kan framtida AI-lösningar behandla denna information med varsamhet, eller helt utesluta dem.

Många är även ivrare av olika former av explicit märkning. På så vis ska ingen behöva bedras av en falsk bild eller video. EU-kommissionären Thierry Breton säger: ”Vi måste märka allt som är AI-genererat med vattenmärken.” EU-lagstiftningen kommer dock tidigast att vara på plats 2026. Tomas Seo på Phorecast menar att det inte är någon större principiell skillnad mellan dagens AI-genererade bilder och de bilder som började photoshoppas på 1990-talet. Vi lärde oss rätt fort att skapa ett förhållningssätt till retuscherade bilder. Han menar att en märkning inte löser problemet. Dels kommer vi att se dem som struntar i att märka AI-genererade bilder och dels kommer vi att se dem som märker upp äkta bilder (i desinformationens tidevarv). I den totala förvirring som uppstår kommer märkningen således att bli helt verkningslös. Oavsett om vi har märkning av bilder eller ej blir kontentan: vi kommer inte att kunna lita på bilder.

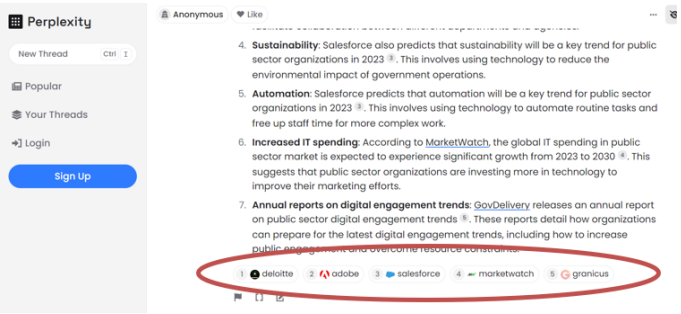

AI-baserade chattboten Perplexity ger till skillnad från ChatGPT även källor till svaren.

DEN NYA SUPERKRAFTEN

Konsekvenserna av utvecklingen är förstås omfattande och får implikationer inom många områden. Låt oss börja med sökmotorer vars nuvarande form möjligen lever på lånad tid. Istället för att använda en sökmotor och få förslag på länkar med relevant information, kommer vi via ett AI-gränssnitt att direkt få svaren. Vi kommer i många fall inte att behöva klicka vidare för att finna den information vi söker utan den ges av AI:n. ChatGPT har varit dålig på att ange källor för de svar som presenteras, men AI-baserade sökmotorer som Perplexity och Andy är betydligt bättre på det. Skiftet blir monumentalt inte bara för sökmotorleverantörerna utan även för alla som har en närvaro på internet. De som inte finns med i den databas som utgör beslutsunderlaget för en chattbot, kommer att vara helt osynliga för de som ställer frågor till den.

Den gamla eviga frågan om datorer som tar våra jobb kräver också nyansering. I det korta perspektivet ser vi, att snarare än att göra människan helt överflödig, börjar vi människor dra nytta av dessa system för att skapa superkrafter i våra arbetsliv. Vi automatiserar mondäna rutinuppgifter och utför vårt arbete snabbare och mer effektivt. För att inte tala om i våra privatliv. Man kan få en sammanfattning av en instruktionsvideo man inte har tid att titta på. Vi kommer att kunna visa en bild på en maträtt och få receptet till den. Vi kan få svar på komplexa frågor inom sjukvård, logistik, klimat, ekonomi och många andra områden.

Vi måste bli bättre på att förstå systemens begränsningar och i vilka situationer mänsklig kunskap, kreativitet och sunt omdöme behövs. Att lära oss hur vi kan dra nytta av denna nya superkraft för att förstärka våra egna förmågor, för att frigöra tid till mer utmanande och mer värdeskapande uppgifter, kommer att vara en nödvändighet för de flesta i arbetslivet.

TVÅ ÅR TILLS DATORER NÅR MÄNSKLIG NIVÅ

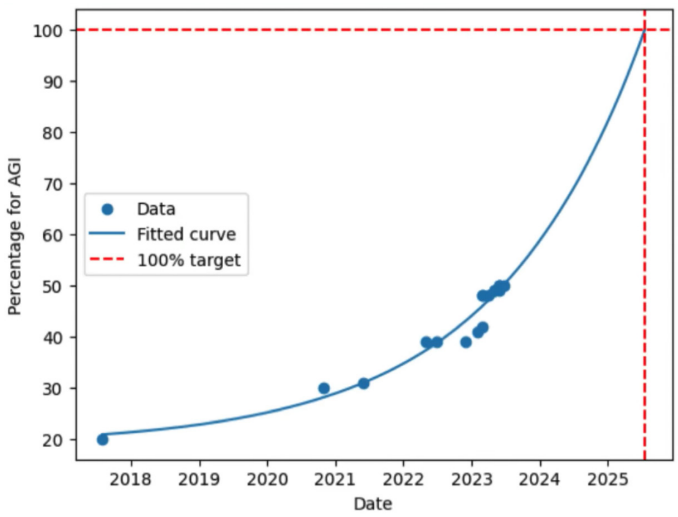

Inom en snar framtid kanske vi ser ljuset av generellt intelligenta datorer, med vad som skulle kunna kallas mänskligt sunt förnuft. Enligt AI-forskaren Alan Thompson når vi denna tidpunkt inom ett par år.

Dagens lösningar faller i huvudsak under det som kallas *smal* artificiell intelligens, det vill säga AI-lösningar som är bra på en specifik uppgift. Alla kan slå en schackdator i luffarschack – helt enkelt för att den aldrig har tränats för det. Men den heliga graalen är AI som har förmågan att lösa mer generella problem. När datorer når denna nivå talar man om *artificiell generell intelligens (AGI).* AGI är alltså en intelligens som kan jämföras med människans. Det är system som tänker, förstår och lär sig, och som sedan kan använda sin intelligens för att lösa problem i en given situation på ett liknande sätt som en människa skulle göra.

Vd:n för Google DeepMind, Demis Hassabis, menar att datorer kommer nå artificiell generell intelligens inom tio år. Det är inte bara en profetia utan också en målsättning för Google. Han menar dock att det inte är en rak utvecklingslinje för att nå dit, utan en krokig väg med stora osäkerheter. Kommer det att fungera att fortsätta skala upp dagens lösningar eller kommer det att krävas nya stora teknikgenombrott? Vi har ännu inte svaret på detta men forskning inom båda approacherna sker parallellt.

AI-forskaren Alan Thompson menar att vi redan har kommit halvvägs mot AGI. Han har under lång tid uppskattat hur nära vi är denna punkt och om man extrapolerar den för närvarande exponentiella utvecklingstakten når vi AGI den 18 juli 2025. Det är mindre än två år bort. Även om man bör vara försiktig med att sia om framtiden på detta sätt är det en indikation på att det kan gå rysligt fort. Vi människor har en rätt klen intuition för exponentiell utveckling, det är inget som evolutionärt sett har varit användbart. Men om vi betänker hur snabbt utvecklingen för bandbredd, lagringsutrymme och processorkraft har skett så kan vi snart stå inför en helt ny värld.

LITE OM FUTUREWISE ERBJUDANDEN:

OMVÄRLDSANALYS

Futurewise producerar toppkvalitativa och skarpa omvärldsanalyser för just er bransch.

Vi kartlägger er marknad, gör intervjuer, letar trender, studerar alternativa affärsmodeller och sammanställer resultaten i lättillgängliga rapporter.

För att involvera personalen tar vi helst fram materialet tillsammans mer er under interaktiva workshops.

Klicka för att läsa mer om omvärldsanalys

FÖREDRAG

Vi håller upp emot 100 föredrag årligen där vi presenterar inspirerande trender och tankeväckande framtidsbilder.

Vi siktar på att underhålla samtidigt som vi delger ny kunskap och kryddar sedan med lite provokation.

Anlita Futurewise till nästa konferens, kick-off eller kundevent!

Klicka för att läsa mer om föredrag

UTBILDNING

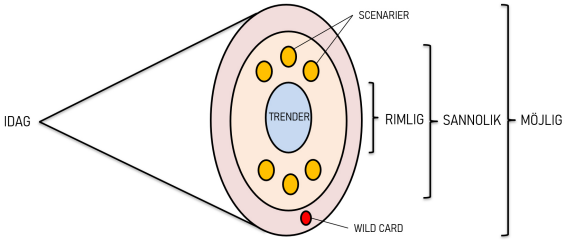

Vi arrangerar flera gånger per år öppna utbildningar i omvärldsanalys. Lär dig kombinera beprövade metoder med nya IT-verktyg för att skapa effektiva plattformar för systematisk omvärldsanalys.

Du tränar förmågan att tidigt upptäcka trender liksom hur man drar nytta av dem.

Ta två utbildningsdagar och se till att bli en grym trendspanare du också!

Klicka för att läsa mer om utbildning

FUTUREWISE